

بوش و موش

اکثر کسانی که سخنان جورج دبلیوبوش در کنگره آمریکا را شنیدند بسیار تعجب کردند، چرا که هیچ پیش زمینه خبری و حتی تحلیلی آن را توجیه و پذیرفتند نمی کرد. به همین دلیل این سخنان نه تنها از طرف بسیاری از کشورها بلکه حتی از سوی متحداً اروپایی آمریکانیز با مخالفت رویه را شد. این مخالفت‌ها که محصول سیاست‌های خارجی اصلاحات و حمایت مردم از دولت است، چنان تأثیراتی داشت که برخی از مقامات آمریکایی نیز به جمع متقدین اضافه شدند.

اما در این میان یک نکته عجیب وجود دارد و آن این که بخشی از هارمونی جنگ بوش رانیروهایی در داخل کشور مامی نوازنده طوری که هر ناظری به سرعت متوجه می شود که برخی از افراد مخالف اصلاحات از تهدیدهای بوش استقبال کرده‌اند و در صددند که از این فرصت استفاده کرده و موش خود را در جنبش مردمی کشور بدوانند و شاید هم نقش موشی را بازی کنند که قدرت‌های ییگانه قصد دواندن آن را در جنبش اصلاحی مردم دارند.

حال این پرسش مطرح است که چرا جریان به ظاهر مخالف آمریکا در جنگ طلبی با آمریکایی‌ها هم صدامی شود؟ پاسخ به این پرسش، کلید حل بسیاری از پرسش‌های دیگر نیز هست. تردیدی نیست که نه تنها ایران بلکه هر یک از کشورهای منطقه به جزو رسیه به لحاظ نظامی نمی‌تواند در برابر تجهیزات آمریکایی مقاومت حتی اندکی بنمایند در واقع تجهیزات نظامی این کشورها برای مقابله با ابرقدرت‌ها به ویژه آمریکا تهیه نمی‌شود، که اگر چنین قصدی باشد، ناشی از بلاحت است. بلکه این تجهیزات بیشتر برای دفع تهدیدات منطقه‌ای است.

از منظر اقتصادی نیز اوضاع روشن تر از آن است که امکان مقابله‌ای وجود داشته باشد. ولی این مسایل بدین معنا نیست که این کشورها در برابر آمریکا دست‌های خود را بالا بینند، چرا که محدودیت اصلی آمریکا در بکارگیری اسلحه است و تمامی این کشورها می‌توانند به خوبی از این محدودیت‌ها استفاده و استقلال سیاسی و تصمیم‌گیری خود را حفظ نمایند.

این محدودیت‌ها بر دو پایه افکار عمومی داخلی و خارجی کشور استوار است که البته میان این دو دسته از افکار عمومی نیز ارتباطی منطقی برقرار است. افکار عمومی داخل همان کیفیت مشروعیت و میزان پذیرش حکومت از طرف مردم است. مردمی که خود را حاکم بر سرنوشت خویش بدانند، در برابر فشار خارجی نه تنها سر خم نمی‌کنند، بلکه با افزایش فشار به ناحق و غیر معقول، از اقدامات رسمی حکومت خود بیشتر حمایت می‌کنند.

افکار عمومی خارجی هم از دو عنصر متأثر است. یکی این که یک حکومت تا چه حد از مشروعیت مردمی برخوردار است و از سوی دیگر اقدامات خارجی آن کشور تا چه حد در عرف جهانی پذیرفتند و قابل دفاع است. با این حساب هر کس که آگاهانه یا نا‌آگاهانه این دو عنصر را نشانه رود، تنها نتیجه‌ای که از نشانه روی او حاصل می‌شود، مخربه کردن کشور و درنهایت به زیر سلطه درآوردن مردم و تأمین مطامع ییگانگان است.

این که گروهی تا این حد ضدملی رفتار کنند نتیجه یک واقعیت مسلم است و آن این که گروه مذکور در عرصه و میدان داخلی شکست خود را حتمی می‌داند، به همین دلیل در صدد به هم زدن بازی سیاست در داخل کشور هستند. این بازی فقط و فقط در حضور یک عنصر قوی و مهم ییرونی به هم خواهد خورد، به همین دلیل آنان از حضور این عنصر برای ختم بازی سیاست داخل کشور استقبال می‌کنند و اگر چه در آن مبارزه نیز بازند خواهد بود، ولی آن باخت را احتمالی می‌دانند، در حالی که باخت کنونی در برابر خواست وارد ملت را قطعی و مسلم احساس می‌کنند.

بی‌جهت نیست که تمامی ناظران سیاسی اقدامات بوش را موجب تقویت مخالفان اصلاحات دانسته‌اند و بدیهی است که این نفع باید از طرف این جماعت با پاسخی در خور مواجه شود و این پاسخ، اقدامات و اظهارات خودسرانه‌ای است که آنان علیه سیاست خارجی دولت منتخب مردم انجام می‌دهند یا در حال برنامه‌ریزی آن هستند.